

ZWIĄZEK
BANKÓW
POLSKICH

Aktualne wyzwania prawne i regulacyjne dla bankowości spółdzielczej

Forum Liderów Banków Spółdzielczych 2022

Inkluzja finansowa uchodźców z Ukrainy

ZWIĄZEK
BANKÓW
POLSKICH

WYZWANIA:

- 3 marca br. wspólne stanowisko UKNF i GIIF ws. **specjalnej oferty produktowej dla uchodźców z Ukrainy;**
- oczekiwanie UKNF i GIIF niezwłocznego i powszechnego wdrożenia przez banki krajowe oferty produktowej skierowanej **do wszystkich uchodźców z Ukrainy, różnego obywatelstwa, którzy przybyli z terytorium Ukrainy do Polski z powodu działań wojennych**, którzy przybyli na teren Polski bez dokumentów lub dokumentów tożsamości akceptowalnych przez przepisy AML;
- oczekiwanie UKNF i GIIF wdrożenia przez banki wszystkich mitygantów ryzyk ML/FT określonych w stanowisku;
- oczekiwanie UKNF i GIIF nawiązania przez banki relacji biznesowej z osobami, wobec których banki nie były w stanie przeprowadzić pełnej analizy AML pod kątem weryfikacji i identyfikacji tożsamości;
- oczekiwanie UKNF i GIIF dokonania ponownej pełnej analizy AML po 6 miesiącach od nawiązania relacji biznesowej tam gdzie ta relacja została nawiązana warunkowo;
- do pełnej analizy AML wymagane są paszporty lub dowody osobiste;

Polska ustawa sankcyjna

W dniu 13 kwietnia br. uchwalona została **ustawa o szczególnych rozwiązaniach w zakresie przeciwdziałania wspieraniu agresji na Ukrainę oraz służących ochronie bezpieczeństwa narodowego**;

WYZWANIA:

- nowa, odrębna od list KE, USA, UK – **polska lista sankcyjna** osób fizycznych i osób prawnych, która jest publikowana na stronie MSWiA wraz za decyzjami o zakresie nałożonych na te podmioty sankcji;
- **zakaz sprowadzania na terytorium RP węgla z Rosji**, a także przemieszczanie się tego towaru przez terytorium RP – nowy obowiązek dla banków kontroli przedmiotu transakcji;
- Nałożenie na banki nowych obowiązków raportowych;
- Za nieprzestrzeganie ww. zakazów i nowych obowiązków - Szef KAS ma prawo nałożyć na osoby fizyczne lub prawne **karę administracyjną do wysokości 20 mln zł (ok. 4,5 mln euro)**.

Wakacje kredytowe

W dniu 7 lipca br. została uchwalona ustawa o finansowaniu społecznym dla przedsiębiorstw gospodarczych i pomocy kredytobiorcom;

Ustawa przewiduje możliwość zawieszenia spłat jednego kredytu hipotecznego, na cele mieszkaniowe, na 8 okresów wskazanych przez kredytobiorcę w terminach wskazanych przez ustawodawcę;

WYZWANIA:

- Ustawa weszła w życie 29 lipca br. i od tego dnia banki miały już obowiązek udostępnić wnioski o wakacje kredytobiorcom – banki miały zaledwie 22 dni na dostosowanie się do nowych obowiązków!
- Pierwsze zawieszenia spłat kredytów miały zostać umożliwione klientom już w sierpniu br.
- 27 lipca br. UOKiK zapowiedział kontrolę 16 banków w zakresie realizacji ustawy;
- Zarzuty UOKiK: informacje przekazywane klientom, moment udostępnienia wniosku, jeden wniosek na 8 okresów, brak negatywnych konsekwencji dla klientów z tytułu skorzystania z wakacji kredytowych;
- Oświadczenia klientów niezgodne z prawdą, którzy zawieszają spłaty kilku kredytów;

Marża pomostowa

W dniu 5 sierpnia br. została uchwalona ustawa o zm. Ustawy o kredycie hipotecznym oraz o nadzorze nad pośrednikami kredytu hipotecznego i agentami (...)

Ustawa nakazuje bankom zwrot dodatkowych kosztów związanych z oczekiwaniem na wpis hipoteki do księgi wieczystej, które są w tym czasie ponoszone przez klienta, do czasu wpisu hipoteki do księgi wieczystej.

WYZWANIA:

- Ustawa weszła w życie 17 września br.
- Banki są zobowiązane w nowych umowach określać dodatkowy koszt kredytu hipotecznego związany z oczekiwaniem na wpis do KW oraz określić zasady jego zwrotu klientom po dokonaniu wpisu hipoteki do KW;
- Nowe przepisy mają zastosowanie także do umów zawartych przed dniem wejścia w życie ustawy i narzucają bankom obowiązek zwrotu ww. kosztów w terminie 60 dni od dokonania wpisu hipoteki do KW.

Nieautoryzowane transakcje płatnicze

Obecnie toczą się prace nad projektem ustawy o zm. Ustawy o usługach płatniczych (UD52)

W projekcie dokonuje się zmiany brzmienia art. 45 UUP gdzie słowo „autoryzacja” zamienia się na „uwierzytelnienie”. Jest to zmiana zgodna z brzmieniem art. 72 PSD2 i zgodna z wieloletnimi postulatami ZBP.

WYZWANIA:

- Utrzymanie tej zmiany do końca procesu legislacyjnego;
- Zmianie przeciwny są UOKiK oraz Rzecznik Finansowy, którzy publicznie podnoszą, iż zmiana ta przerzuca ciężar dowodu z banku na konsumenta;
- Zmianie przychylny jest UKNF;
- 18 lipca br. UOKiK postawił zarzuty 5 bankom w sprawie nieautoryzowanych transakcji w zakresie zwrotu środków w terminie D+1 (to jest złożenia skargi przez klienta).

Projekt ustawy o przeciwdziałaniu lichwie

- W trakcie dodatkowych prac Komisji Finansów Publicznych oraz Komisji Sprawiedliwości i Praw Człowieka poparto poprawkę zgłoszoną w II czytaniu, która jeszcze bardziej obniża limit kosztów pozaodsetkowych, czyniąc **całkowicie nierentownymi ratalne średnio i długoterminowe kredyty konsumenckie - będące przeciwieństwem tzw. „chwilówek”, które to odpowiadają za napędzanie spirali zadłużenia u konsumentów.**
- Obniżony limit maksymalnej wysokości pozaodsetkowych kosztów kredytu:
  - nie uwzględnia realnych kosztów działalności gospodarczej ponoszonych kredytodawców legalnie działających w obszarze consumer finance (kosztów operacyjnych, kosztów kapitału, kosztów ryzyka, itd.);
  - czyni całkowicie nierentownymi ratalne średnio i długoterminowe kredyty konsumenckie oferowane obecnie przede wszystkim przez banki;
  - promuje tzw. chwilówki oraz szarą strefę;